

קוֹנְטֵרַס
אֵיפֵה אַתָּה

יִכְנִיס בְּאָדָם יֵשׁוּב דַּעַת אֲמַתִּי, שְׂיִזְכֶּה לֵישֵׁב אֶת עֲצֵמוֹ
תָּמִיד, וַיִּשְׁאַל אֶת עֲצֵמוֹ אֵיפֵה הוּא נִמְצָא בְּעוֹלָם, וּמֵה
הַתְּכָלִית שְׁלוֹ בְּחַיִּים, וַיִּתֵּן לוֹ עֲצוֹת אֵיךְ לְהִתְמוּדֵד עִם
הַבְּעִיּוֹת הַקָּשׁוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו מֵדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ.

*

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן,
בוֹצִינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ,
רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיָּה
רַבֵּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלָב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמֵאַמְרֵי חֻכְמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב
עֵיהַ "ק יְרוּשָׁלַיִם תוֹבֵב" א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁאָדָם צָרִיךְ לֵישֵׁב
אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע לְשָׂאֵל אֶת
עֲצָמוֹ "אֵיפֹה אַתָּה", וּבְשִׁזְזוּכָה לְשָׂאֵל אֶת
עֲצָמוֹ שְׂאֵלָה זוֹ, אִז חֲיִיו הוֹלְכִים בְּצוּרָה
אַחֲרֵת לְגַמְרִי, כִּי כָל הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים
וְהַמְרִירוֹת וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל
הָאָדָם, הֵן רַק מַחֲמַת שְׂאִין לוֹ יִשׁוּב
הַדַּעַת, וְאֵינּוּ שׂוֹאֵל אֶת עֲצָמוֹ שְׂאֵלָה זוֹ:
"אֵיפֹה אַתָּה?" אֲבָל בּוֹ בְּרֵגַע שְׁאָדָם זֹכֶה
לֵישֵׁב אֶת דַּעְתּוֹ וְלְשָׂאֵל אֶת עֲצָמוֹ: "אֵיפֹה
אַתָּה", עַל-יְדֵי-זֶה הוּא זֹכֶה לְהַפְלִיל
בְּתַכְלִית, לְהַפִּיר אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂאִין לָךְ עוֹד תַּכְלִית יוֹתֵר טוֹבָה מִזֶּה.
(אֲמַרֵי מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תַּסַּח)

.א

בְּנֵי הַיְקָר! רְאֵה לְיֹשֵׁב אֶת עֲצֻמְךָ עֲכָשׁוּ "אֵיפָה אֶתָּה" נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי יְכוּלִים לַעֲבֹר עַל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם שְׁבַעִים שָׁנָה, וְלֹא יִזְכֶּה לְיִשׁוּב הַדַּעַת, לְיֹשֵׁב דַּעְתּוֹ הַיֵּטֵב אֵיפָה הוּא נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי עַל-פִּי-רַב עוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וְעֲגָמַת נֶפֶשׁ, חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְשִׁכְרוֹן לֵב, עֲצָבִים וְהֶפְסֵדִים שֶׁל כֶּסֶף, עַד שְׁאִין אָדָם יוֹדֵעַ אֵיפָה הוּא בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, כִּי מֵרַב צְרוּתָיו הוּא נוֹפֵל לְעוֹלָם הַתְּהוֹ, וּמְרִים וּמְרוֹרִים לוֹ הַחַיִּים כָּל-כָּךְ, עַד שְׁאִינוֹ יוֹדֵעַ אֵיפָה הוּא נִמְצָא, וְעַל-פִּי-רַב הָאָדָם כָּל-כָּךְ מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל, עַד שֶׁשׁוֹכַח לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְזוֹ הַצָּרָה הָעוֹלָה עַל כָּל הַצְּרוֹת, כִּי כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ

יתברך, ומאמין באמונה פשוטה בו יתברך, אז איפה
 שרק יהיה תמיד ימשיך את עצמו בחזרה אליו יתברך,
 וכשאדם חוטא ובפרט כפי שיש היום אנשים, שכל-כך
 חטאו בכל מיני חטאים ולכלוכים, עד שנתרחקו
 לגמרי משרשם העליון, ונתקו את עצמם ממנו יתברך,
 ואינם יודעים בין ימינם לשמאלם, ומר וחשך להם
 החיים, והם כל-כך רחוקים ממנו יתברך, עד שנדמה
 להם כאלו כביכול הקדוש-ברוך-הוא התחבא בשמים,
 והניח אותם פה בזה העולם להסתובב ולעשות כל
 העולה על לבם, אשר זה עקר הגלות הצרה והמרה,
 עד שדבר זה מכניס את האדם לכל מיני לחצים
 ומתחים, ואינו יודע מה לפנאו; ולכן אבקש מך,
 אהובי, בני היקר, הדבר הראשון שתשאל את עצמך:
 "איפה אתה", ועל-ידי שתשאל את עצמך "איפה
 אתה" נמצא, "בשביל מה באתי לזה העולם, ומה עלי
 לתקן בזה העולם", על-ידי-זה בעצמו יתחיל להאיר
 לך האור אין סוף ברוך הוא, כי באמת הכל לכל אין
 סוף ברוך הוא, הינו פי הוא יתברך מחיה, מהנה ומקיים
 את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם
 עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, והוא יתברך מלביש
 עצמו בכל מיני לבושים דומם, צומח, חי, מדבר, אש,
 רוח, מים, עפר, כי כלם נכללים בשם הוי"ה ברוך הוא

איפה אתה

קיא

שָׁמוּ, אָבֵל מִחֲמַת רַבּוּי חֲטָאֵי הָאָדָם, עֲוֹנוֹתָיו וּפְשָׁעָיו
הַמְרַבִּים, אֵינּוּ זֹכָה לְהִגִּיעַ לְגִלּוּי אֱלֹקוֹת כְּזֶה, וְעַל-כֵּן
עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, עַד שְׁמֵיֶאֱשׁ אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי
מִחֲיָיו, אָבֵל כְּשֶׁאָדָם מֵיֵשֵׁב עֲצָמוֹ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב הֵיכֵן הוּא
בְּעוֹלָם, וְחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה
נִמְשָׁךְ עָלָיו אֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, כִּי אֶצְלוּ יִתְבַּרֵךְ
מְאֹד מְאֹד חֲשׂוּבָה תִּשׁוּבָה, כִּי כָל מֵה שְׁהָאָדָם נִפְל
וְיֵרֵד יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְזֹכָה אַחֲר־כֵּן לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, זֶה
עֵקֶר מֵעֲלָתוֹ כִּי "יִתְרוֹן הָאֹר מִן הַחֲשָׁךְ" (קִהְלֵת ב, יג)
דִּיקָא, הֵינּוּ כָל מֵה שְׁהָאָדָם נִפְל יוֹתֵר בְּחֲשָׁךְ וְאִפְלָה,
וְאַחֲר־כֵּן זֹכָה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,
עַל-יְדֵי-זֶה מֵאִיר לוֹ אֹר אֵין סוּף בְּרוּף הוּא בְּגִלּוּי נוֹרָא
וְנִפְלָא מְאֹד; וְעַל-כֵּן רְאָה, אֶהוּבֵי, בְּנֵי הַיֵּקָר, לְשֵׁאל אֶת
עֲצָמָךְ "אֵיפֹה אַתָּה" נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם, וְתִתְחִיל לְחֹזֵר
בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לְלַכֵּת לְמִקּוֹם
פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִפְרֹשׁ אֶת כָּל שִׁיחָתְךָ וְכָל
מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִז דִּיקָא תִזְכֶּה לְהִגִּיעַ
אֶל מִדְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁלֵא שְׁעֵרְתָּ וְלֹא תִאֲרַף מִימֶיךָ,
כִּי עַל-יְדֵי שְׁאָדָם שׂוֹאֵל אֶת עֲצָמוֹ אֵיפֹה הוּא נִמְצָא
בְּזֶה הָעוֹלָם, וְתִמִּיד הַקּוֹל נִשְׁמָע בְּאֲזָנָיו: "אֵיפֹה אַתָּה",
עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הוּא חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִכֵּן כָּל
אֵלוֹ שְׁזָכוּ כָּבֵר לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הֵיָה רַק בְּשִׁבִיל

שְׁהִגִּיעַ אֲלֵיהֶם הַקּוֹל הָעֲלִיּוֹן הַיּוֹצֵא בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה
 וּבְכָל רִגַע בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְשׂוֹאֵל אֶת הָאָדָם "אֵיפֹה
 אַתָּה", וְעַל-יְדֵי שְׂזָכוּ לִשְׁמַע אֶת הַקּוֹל הַזֶּה זָכוּ לַעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה; וְלָכֵן רָאָה, אֶהוֹבִי, בְּנֵי, שְׁפָל-כָּף הַרְבֵּה
 אֲנָשִׁים זָכוּ כְּבָר לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲלֵיו יִתְבַּרְךָ,
 וּמְקַיְמִים אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבַּרְךָ, הַכֹּל מִחֲמַת שְׂזָכוּ שְׁהִגִּיעַ
 לְאֲזִינֵיהֶם הַקּוֹל: "אֵיפֹה אַתָּה", וְלָכֵן רָאָה, אֶהוֹבִי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, גַּם אַתָּה לְהַטּוֹת אֶת אֲזִנֶּיךָ, וּתִשְׁמַע אֶת הַקּוֹל
 הַיּוֹצֵא מְרוֹם גְּבוּהַי מְרוֹמִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל
 רִגַע, וְצוּעֵק: "אֵיפֹה אַתָּה", וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְחַזֵּר
 בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲלֵיו יִתְבַּרְךָ, וּתִתְקַן אֶת מַעֲשֵׂיךָ, וְכָל
 מָה שֶׁעָשִׂיתָ עַד עַכְשָׁיו תִּשְׁכַּח, וּתִחַזֵּר אֲלֵיו יִתְבַּרְךָ,
 הֵן אֲמַת שֵׁשׁ לָךְ עָבַר מְלַכְלֶךְ מְאֹד, שֶׁעָשִׂיתָ מַעֲשִׂים
 מְגֻנִים מְאֹד, וְנִפְלַת בְּמִקּוֹם שְׁנִפְלַת, וְנִשְׁלַכְתָּ בְּמִקּוֹם
 שְׁנִשְׁלַכְתָּ, וְנִתְלַכְלַכְתָּ בְּמָה שְׁנִתְלַכְלַכְתָּ, עִם כָּל זֹאת
 עַל-יְדֵי שֶׁתִּטָּה אֲזִנֶּיךָ וּתִשְׁמַע אֶת קוֹלוֹ יִתְבַּרְךָ הַצּוּעֵק:
 "אֵיפֹה אַתָּה", וְתִגִּיד: "הִנֵּה אָנִי בָּא, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 אָנִי חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲלֵיךָ יִתְבַּרְךָ", עַל-יְדֵי-זֶה
 בְּאֲמַת תִּזְכֶּה לְהַתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיּוֹנָה,
 וְהַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא יִמְחַל לָךְ עַל כָּל חַטָּאתֶיךָ, עוֹנוֹנוֹתֶיךָ
 וּפְשָׁעֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְתַקַּן הַכֹּל, כִּי אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךָ מְאֹד
 מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּשׁוּבָה; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוֹבִי, בְּנֵי הַיָּקָר,

לא להיות בטלן, ותמשיך את עצמך אל גלוי אמתת
 מציאותו יתברך, ואז תגיע אל המדרגות העליונות
 ביותר שאדם יכול להגיע אליהן בזה העולם; אשרי מי
 ששומע את קולו יתברך יוצא מרום גבהי מרומים עד
 עולם העשיה הגשמי והחמרי הזה, ושואל את האדם:
 "איפה אתה", וזוכה לחזר בתשובה שלמה, ואז טוב
 לו בזה ובכא לנצח נצחים.

ב.

אהובי, בני היקר, ראה לישב את עצמך עכשו
 בתוך כל צרותיך ומרירותיך "איפה אתה" נמצא, ומה
 ולמה לך למשוך את עצמך כל-כך אל הצער ואל
 העצבות והמרירות, הלא עם צער ועצבות, מרירות
 ועגמת נפש, לא תפעל שום דבר, אדרבה עוד תתגברנה
 עליך כל הצרות יותר ויותר, כי כל הנמשך אחר הצער,
 הצער נמשך אחריו, ועקר גדלת האדם, שזוכה להפוך
 את כל הירידות והנפילות שלו לעליות גדולות, את כל
 העצבות והמרירות שלו לשמחה גדולה, כי זו התכלית
 שהאדם צריך להגיע אליה בזה העולם — להיות תמיד
 שש ושמח, ולהיות דבוק בחי החיים בו יתברך; ועל-כן
 ראה, אהובי, בני היקר, לשאל את עצמך "איפה אתה",
 באופן שתזכה להגיע אל סוד השמחה, שהיא המדרגה

העליונה ביותר שאדם צריך לזכות אליה בזה העולם, אף אי אפשר להגיע לזה רק באשר שואל את עצמו: "איפה אתה", כי על-פי-רב האדם כל-כף נפל בדעתו, עד שנדמה לו כאלו אבד ובטל מנוס ותקוה ממנו, וכאלו הוא כבר אף פעם לא יושע, וכאלו כבר אף פעם לא יהיה לו טוב בחיים, וכאלו הוא כבר אבוד מהכל, ולכן צריך אדם להרגיל את עצמו לשאל עצמו בכל יום, בכל שעה ובכל רגע "איפה אתה", "מה ולמה לי להמשיך כל-כף אל העצבות והעצלות, המרירות, הדכאונות והיאוש, האם זה יעזר לי, אדרבה זה יסבך אותי בסבוכים יותר קשים, אשר אני נמצא"; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לשאל עצמך "איפה אתה", ועל-ידי-זה באמת תזכה להמשיך עליך את השמחה האמתית, השמחה העליונה, להיות שש ושמח, אף שאני יודע, שקשים ומרים לך עכשו החיים מאד מאד, ובפרט איך תוכל לשמח בשעה שעוברת עליך מרירות רבה כל-כף, עם כל זאת אם אתה רוצה להתקיים בזה העולם, אתה צריך לשאל עצמך "איפה אתה", "מה אפעל בעצמי אם באמת אפל ביאוש, בעצלות ובעצבות, במרירות ובדכאונות, ואשים קץ לחיי, חס ושלום, הלא אל שום דבר לא אגיע", ועל-כן ראה, בני היקר, לשאל את עצמך עכשו "איפה אתה", שאתה

כָּל־כֶּף מְמַרְמֵר, רֹאֵה לְשִׁמְח אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכֹל מִיַּי אֶפְנִים
 שְׁבַעֲוֹלָם, וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת תָּמִיד שֵׁשׁ וְשִׁמְח,
 וְאִף שְׂזֵה דְבַר הַקְּשָׁה בְּיוֹתֵר לְהִגִּיעַ אֵלָיו בְּזֵה הָעוֹלָם
 — לְהִיּוֹת שֵׁשׁ וְשִׁמְח, כִּי מִלֵּב הַצְּרוּת וְהִסְוִירִים, עֲגַמַת
 הַנֶּפֶשׁ וְהַבְּלִבּוֹלִים, הַקְּטָנוֹת וְהִירִידוֹת, שְׁכָבֵר עֲבָרוֹ
 עֲלֶיךָ וְעוֹבְרִים עֲלֶיךָ, עַד שֶׁהִתְיַאֲשַׁת לְגַמְרֵי מַחֲיִיךָ,
 וְנִדְמָה לְךָ כְּאִלוֹ אִף פֶּעַם לֹא תִשָּׁע, קֶשֶׁה וְכָבֵד לְךָ
 לְהִגִּיעַ אֶל שְׂמֻחָה אֲמֵתִית, עִם כָּל זֹאת עֲלֶיךָ לְדַעַת,
 כִּי דִיקָא בְּזֵה תְלוּיּוֹת מְדַרְגוֹתֶיךָ וְעֲלִיוֹתֶיךָ, אִם תּוֹכֵל
 מֵעַמֵּק הַשְּׁפָלוֹת וְהִירִידוֹת, הַקְּטָנוֹת וְהִיאֹוֶשׁ, הַמְרִירוֹת
 וְהַעֲצָבוֹת, לְהִגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמֻחָה, אֲזַ תִּיַחַד אֶת
 כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַיַּחֲוֹד,
 שְׂאָדָם מִיַּחַד אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הוּא
 דִּיקָא כְּשְׂאָדָם נִמְצָא בְּתַקְוָה הַדְּחָקוֹת וְהַחֲשָׁךְ, וּמְהַפֵּךְ
 אֶת הַחֲשָׁךְ לְאוֹר גְּדוֹל וְאֶת הַמְּנִיעוֹת וְהַעֲצָבוֹת לְשְׂמֻחָה
 גְּדוֹלָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא יַעֲלֶה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת מֵעֲלֶה
 מֵעֲלֶה; וְעַל־כֵּן רֹאֵה, אֶהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ
 עֲכָשׁוּ בְּיַדֶּיךָ, וְתִמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמָּךְ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִאֲמִין
 בְּאִמוּנָה אֲמֵתִית, כִּי בּוֹ בְּרַגַע שְׂתַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וְתִמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמָּךְ אֶל הַשְּׂמֻחָה הָאֲמֵתִית, בְּזֵה
 הַרְגַע אַתָּה מִיַּחַד כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עֲלֶיךָ אוֹר
 נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְשִׁמְעַ בְּקוֹלִי, וְתִשְׁאַל אֶת

עצמך "איפה אתה" ברגע זה, באיזה מקום אתה מנח עכשו, ותקבל על עצמך מהיום, השעה והרגע הזה להיות רק בשמחה עצומה, אז תראה איך שהכל יתהפך לטובה, והקדוש-ברוך-הוא ימשיך עליך ישועה גדולה מן השמים, כי העקר תלוי בזה שהאדם אינו מניח את עצמו לפל בעמקא דתהומא רבא יותר ויותר, כי על-פי-רב רואים בני-אדם כל-כף מיאשים, והיאוש הכניס בהם מרירות כזו שהתיאשו לגמרי מחייהם, וכשאדם שואל את עצמו "איפה אתה", הוא בא לידי הפרה אמתית, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ועל-ידי-זה זוכה לעלות אל תכלית העליה; אשרי מי שמכניס ידיעות אלו אל תוך לבו, ואז טוב לו כל הימים, וחי חיים נעימים, ערבים ומתקים עוד בזה העולם.

ג.

אהובי, בני היקר, ראה מה עובר עליך בחיים חיותך, אתה כל-כף שבור, ובכל יום נדמה לך כאילו אבד מנוס ותקוה ממך, עד שאתה נופל עצל במטה, ואינך רוצה לצאת משם, כי חייך מרוזים מאד, והתיאשת לגמרי מחייך, ובאמת עליך להתישב עכשו "איפה אתה", ולמה אתה כל-כף עצלן, הן אמת

שְׁעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ הִרְבֵּה אֶכְזָבוֹת בַּחַיִּים, אֲנָשִׁים סָדְרוּ
 אוֹתְךָ, בָּזוּ אוֹתְךָ, הִשְׁפִּילוּ אוֹתְךָ, שָׁבְרוּ וְרָחֲקוּ אוֹתְךָ,
 עִם כָּל זֹאת אֵין זוֹ סִבָּה שְׁאַתָּה תִּהְיֶה עֲצָלָן וְתִשָּׁכַב
 בַּמָּטָה בְּיֹאשׁ כְּזֶה, עַד שֶׁתִּחַשֵּׁב כְּאִלּוּ אָבִד מְנוּס וְתִקְוֶה
 מִמֶּךָ, עֲשֵׂה זֹאת, בְּנִי, וְצִיֵּת אוֹתִי, וְאִז תִּצְלִיחַ בַּחַיִּיךָ,
 תִּשְׁאַל אֶת עֲצֻמְךָ עֲכָשׁוּ "אֵיפֹה אַתָּה" נִמְצָא, שְׁאַתָּה
 כָּל-כֶּף מְמַרְמֵר, בְּגִיל כֹּה צָעִיר הִתְיַאֲשַׁת, בְּגִיל כֹּה
 צָעִיר עֹזְבֵת וְזֹנְחֵת אֶת עֲצֻמְךָ, "אֵיפֹה אַתָּה"? אַתָּה
 צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ עֲכָשׁוּ מְאֹד מְאֹד, וְלִהְרַגִּיל
 אֶת עֲצֻמְךָ לְהִיּוֹת זְרִיז בְּכָל עֲנִינֶיךָ, וְלִצְאֵת תִּכְף-וּמִיד
 מִמֶּךָ וּמֵעֲצֻמְךָ, וְלִבְרַח אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ
 לִילֵךְ לְמָקוֹם מִיְחָד שְׁאֵין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִפְרֹשׂ אֶת
 כָּל שִׁיחָתְךָ וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עַל לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ,
 וְתִסְפֹּר לְפָנָיו הַכֹּל כַּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל
 אָבִיו בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךָ, וְתִבְקֹשׁ
 רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, שְׁיַחֲוֶס וּיִרְחֵם עָלֶיךָ, וְיִצְיֵאֲךָ
 מִהַבּוֹץ וְהַחֲשֵׁף שְׁנַפְלֵת בָּהֶם, וְאִז, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיִּקָּר,
 אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ, אִם אַתָּה תִּהְיֶה חֲזָק בְּעִבּוּדֵה הַקְּדוּשָׁה
 הַזֶּה — לְלַכֵּת מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִדְבֹר
 וְתִבְקֹשׁ וְתִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ שְׁיַחֲוֶס וּיִרְחֵם עָלֶיךָ, אִז
 תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁתִּצָּא מִהַפֶּחַ הַיִּקְוֹשׁ שְׁנַפְלֵת אֵלָיו; וְעַל-כֵּן
 רֵאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיִּקָּר, לְשֶׁאֵל עֲצֻמְךָ "אֵיפֹה אַתָּה"

עכשו, למה אתה שוכב ביאוש כזה, ממרמר במרירות
 כזו, כאלו אבד מנוס ותקנה ממך, ראה לקחת את
 עצמך בידיך ותהיה זריז, והזרירות תוציא אותך מהפח
 היקוש שנפלת בו, והעקר ראה לצאת מהעצלות, כי
 העצבות היא קללה לאדם בין בגשמי ובין ברוחני,
 בגשמי אינו עובד, ואינו עושה שום דבר, עד שנופל
 ביאוש כזה, שאינו יוצא מהמטה, ושם שוכב כפגור
 מת, וברוחניות האדם מתרחק לגמרי ממנו יתברך,
 עד שבא לכפירה גמורה, וכל זה גורמת העצבות,
 ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לשאל את עצמך עכשו
 "איפה אתה", אז תזכה לצאת ממך ומעצמך, ותהיה
 זריז, ותצא מהעצלות שלך, ותזכה לדבק את עצמך
 בחי החיים בו יתברך, ועל-ידי הזרירות שתזרו עצמך
 לבוא אליו יתברך, ולבקש ולהתחנן על נפשך, אז
 תצא מכל צרותיך, כי באמת אין לך עוד דבר טוב
 בעולם כמו שאדם בא ומבקש ומתחנן מלפניו יתברך,
 שיחוס וירחם עליו; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו
 כלל בזה העולם, ובורח ממדת העצלנות, שהיא המדה
 הגרועה ביותר בעולם, שמביאה את האדם לכל מיני
 רעות שבעולם, הן לידי מרירות והן לידי יאוש, וכזה
 שתחזיק מעמד, ותמשך את עצמך רק אליו יתברך, אז
 תצליח דרכך כל ימי חיך.

.ד

בְּנֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְיֹשֵׁב עֵצְמָךְ "אֵיפֹה אַתָּה", עַל
 מֵה וְלָמָּה אַתָּה כָּל-כָּף מְמַרְמֵר, וְלָמָּה אַתָּה כָּל-כָּף
 בְּמַרְיבוֹת וּבְמַחְלָקֹת עִם אֲשֶׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ, עִם כָּל שְׂכֵנֶיךָ
 וְיִדְיָדֶיךָ, לָמָּה לָךְ לָרִיב עִם כָּלֵם, הֵאֵם אֵינְךָ יוֹדֵעַ,
 כִּי אַתָּה מְמַרְמֵר אֶת חַיֶּיךָ בְּחֻנָּם, כִּי בְּאַמַּת אֵין לָךְ
 עוֹד טוֹב בְּעוֹלָם כְּמוֹ מִדַּת הַשְּׁלוֹם, כִּי שְׁלוֹם הוּא
 שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּכְשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּעֵצְמוֹ
 שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִזּוֹ הוּא תָּמִיד בְּשְׁלוֹם
 עִם כָּלֵם, כִּי עָקֵר הַמַּחְלָקֹת וְהַמְּרִיבוֹת הוּא, כְּשֶׁמֶתְפַּלֵּג
 וּמִפְּרִיד עֵצְמוֹ מִפְּנֵי יִתְבָּרֵךְ, אִזּוֹ שֵׁיכֶת מַחְלָקֹת, כִּי
 חוֹשֵׁב כְּאִלוֹ אֶחָד יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לוֹ מְשֶׁהוּ, אוֹ אֲשֶׁתּוֹ
 וְיִלְדָיו, אוֹ שְׂכֵנָיו וְיִדְיָדָיו, אוֹ קְרוֹבָיו וְחֻבְרָיו, אֲבָל מִי
 שֶׁמִּדְּבֵק אֶת עֵצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִחֲזִיק בְּשְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ
 שֶׁנִּקְרָא שְׁלוֹם (וַיִּקְרָא רַבָּה ט, ט), אִזּוֹ אֵף פֶּעַם לֹא יָרִיב
 עִם אֵף אֶחָד, עַל-כֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד, אֶהוּבִי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, רְאֵה לְהִתְיָשֵׁב בְּעֵצְמָךְ עֲכָשׁוּ "אֵיפֹה אַתָּה",
 וְלָמָּה לָךְ לְהַחֲזִיק בְּמַחְלָקֹת, שֶׁמְבַהֵילָה וּמְבַלְבֵּלָת אֶת
 מַחְךָ, מְדַכֵּאת אֶת רוּחְךָ, מְעַקְמֶת אֶת לְבָבְךָ בְּכָל מֵינִי
 עֲקוּמוּמִיּוֹת, מִפְּחִידָה אוֹתְךָ בְּכָל מֵינִי פְּחָדִים, וּמְבַלְבֵּלָת
 אוֹתְךָ בְּכָל מֵינִי בְּלִבוֹלִים עַל לֹא דָבָר; וְעַל-כֵּן רְאֵה,

אהובי, בני היקר, להחזיק במדת השלום, ותדבק את עצמך אל אין סוף ברוך הוא, כי עליך להכניס בדעתך אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומתהוה ומקיים, את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, כי אין בלעדיו יתברך כלל, ואף אחד בעולם לא יכול לעשות לך שום רע, וכשתכניס בדעתך דברים אלו, אז אף פעם לא תהיה שבור, ואף פעם לא תהיה במריבות עם אף אחד.

ועל-כן אהובי, בני היקר, אם אתה רוצה להצליח בחייה, ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם להשלים, הן עם אשתך והן עם ילדיך, הן עם שכניך, קרוביך וידידיך, והן עם חבריך הקרובים והרחוקים, ועל-ידי-זה תרגיש כל מיני נעם וערבות בחייה, כי באמת אין לך עוד נעם וערבות, זיו, חיות ודבקות כמו מדת השלום, כי כשאדם מחזיק במדת השלום, הרי זה מחזיק בו יתברך, וכשמחזיק בו יתברך, כביכול הוא נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, ועל-כן לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי המחזיק ברכה לישראל אלא השלום (סוף עקצין, ועין דברים רבה ה, יד), כי שלום הוא שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ותכף-ומיד כשאדם

איפה אתה

קבא

מחזיק בשלום, הוא מחזיק בו יתברך, ולהפוך, חס ושלום, כשאדם מחזיק במחלקת, הוא מפריד את עצמו ממנו יתברך, כי זה תלוי בזה, כפי שדבוק בו יתברך, ומכנים במח מחשבתו את אמתת מציאותו יתברך, ואיך שאין בלעדיו יתברך כלל, כמו-כן ישלים עם כלם, ולא תהיה בלבם תרעמת על אף אחד, ומכל שכן על אשתו ובני ביתו, על שכניו וחבריו הקרובים והרחוקים, תמיד יחזיק בשלום, לא-כן מי שכופר בעקר, חס ושלום, הרי הוא ממרמר תמיד, ויש לו קשיות וספקות על עצמו ועליו יתברך ועל זולתו; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, מה לפגיד, ותישב את עצמך עכשו "איפה אתה", ועל-ידי-זה תזכה לצאת מהמדה הרעה, מהמדה המגנה שנדבקת בה מנעורייך — לריב עם כל אחד ואחד, ותשלים עם כלם, ועל-ידי-זה תזכה לדבק את עצמך בו יתברך, אשר אין לך עוד טוב כמו הדבקות; אשרי מי שמחזיר דבורים אלו בתוך לבבו, ואז טוב לו כל הימים.

ה.

צריך שתחזק את עצמך מאד, אהובי, בני היקר, לישב את עצמך "איפה אתה", למה אתה צריך להיות כל-כך שבור, ואף שעוברים עליך עכשו כל מיני

מְרִירוֹת וְיִסּוּרִים, עֲגַמַת נַפֶּשׁ, צָרוֹת וּמְכַאוּבִים, עִם כָּל זֹאת אֵין זֹו עֵצָה לִפְלֵ כָּל-כָּךְ בְּדַעְתָּךְ, וְלִהְיוֹת כָּל-כָּךְ מִיֶּאֱשׁ, וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְתִשְׁתַּדֵּל לְחַזֵּק אַחֲרִים, וּבְזֶה שֶׁתְּחַזֵּק אַחֲרִים, יִהְיֶה לְךָ בְּעֲצָמָךְ חֲזוּק, כִּי כָּל מִי שֶׁמְחַזֵּק אַחֲרִים, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִתְחַזֵּק בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן רָאָה לִישָׁב עֲצָמָךְ "איפה אתה", לָמָּה לְךָ לְהִתְבַּלְבֵּל מְכָל דְּבָר שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְלִהְיוֹת שָׂבוּר, הֲלֹא לְשׁוּם דְּבָר זֶה לֹא יָבִיא אוֹתָךְ, רָאָה לְקַחַת אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדֶּיךָ, וְתִתְחִיל לְחַזֵּק אַחֲרִים, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁכָּל חַיֶּיךָ יִשְׁתַּנּוּ לְגַמְרִי, הָעֵקֶר עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֲסוּר לִפְלֵ בְּדַעְתָּךְ כָּלל בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן יִהְיֶה מָה שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, אַתָּה רָאָה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמָךְ רַק בּוֹ יִתְבַרְךָ, וְאִז תִּצְלִיחַ דִּרְכָךְ תָּמִיד, וְהָעֵקֶר רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִז שׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, וְעֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל הַדְּבִוּר, כִּי טִבְעוֹ שֶׁל הָאָדָם, שֶׁמִּפְקִיר אֶת דְּבִוּרוֹ וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וְזֶה אֲשֶׁר מְכַנִּים בּוֹ כָּל מִינֵי דְכָאוֹנוֹת וְעֲצָבוֹת, מְרִיבוֹת וּמַחְלֵקַת (זֶהוּ וַיִּקְרָא מֵב), לֹא-כֵן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַרְךָ, וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ אֶת כָּלָם, הוּא אֵף פֶּעַם אֵינוֹ מְדַבֵּר מְצֻרוֹתָיו וְיִסּוּרָיו, כִּי מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְחַזֵּק אַחֲרִים, עַל-יְדֵי-זֶה

יש לו הצלחה גדולה בין בגשמי ובין ברוחני; לזאת ראה, אהובי, בני היקר, לישב עצמך עכשו, ותשאל את עצמך "איפה אתה", ועל-ידי-זה באמת תזכה לעבר על כל צרותיך, ותזכה לחזק את כל בר ישראל, ואז תצליח דרכך; ואל יהיו קלים בעיניך דבורים אלו, כי הם עקרים גדולים בחיי יום יום, כי מי שזוכה לחזק את עצמו ולחזק את אחרים, על-ידי-זה מצליח תמיד, ולהפוך כל הפשלונות של האדם בזה העולם וכל אכזבותיו הן רק מחמת שמניח את עצמו, ונופל בעמקא דתהומא רבא, ועל-כן תעשה כל מיני פעולות שבעולם לחזק את עצמך ולחזק את אחרים, ותרגיל את עצמך לשמר מאד על דבורך, ולהיות רגיל לדבר רק דבורים טובים, ואז תצליח דרכך תמיד, וזה יסוד גדול בחיי האדם, כי אם היו בני-אדם יודעים מה יכולים לפעל על-ידי שמירת הדבור, היו מצליחים לחזק את עצמם ולחזק את אחרים; ועל-כן עשה זאת, איפוא, בני, ותישב עצמך "איפה אתה", ותתרגל מהיום לדבר רק דבורי אמונה והשגחה פרטית עם כל מידעך, ותעשה חומה סביבך מדבורי אמונה והשגחה פרטית, ואז תצליח דרכך תמיד.

.1

אהובי, בני היקר! ראה ליִשב עֲצֻמָּה עֲכָשׁוּ "איפה
 אתה", ותראה לחזק את עֲצֻמָּה בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ,
 כִּי בְּאַמַּת עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֵין לָךְ אָדָם שְׁלֹא עוֹבֵרֶת עֲלָיו
 אִיזוֹ צָרָה אוֹ אִיזָה מְשֻׁבֵּר, אִיזָה מְכֹאֹב, אוֹ אִיזוֹ מְרִיבָה
 בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְעַקֵּר מַעֲלַת הָאָדָם לְרֹאוֹת אִיךָ יְכוּל
 לְהַחֲזִיק מֵעֵמֶד וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת עֲצָמוֹ, וְשׁוֹם דְּבַר
 בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר אוֹתוֹ, וּבְזָה נִמְדָּדֶת גְּדֻלַּת כָּל
 בַּר יִשְׂרָאֵל; וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֵּקָר, לְהִתְבּוֹנֵן
 הַיֵּטֵב "איפה אתה" עֲכָשׁוּ, וְלָמָּה לָךְ לְהִיּוֹת כָּל-כָּף
 שְׁבוּר וּלְהִתְיַאֵשׁ מִחַיֶּיךָ, רְאֵה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמָךְ רַק בּוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר אֵין לָךְ טוֹב מִהִדְּבָקוֹת, כִּי זֶהוּ סִימָן
 שְׂאָדָם כָּבֵר זוֹכָה לְאִיזוֹ דְּרָגָה בְּקִדְשָׁה, שְׁזוֹכָה לְבִטֹּל
 אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵינוֹ רוֹצֵה
 שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי,
 בְּנֵי הַיֵּקָר, לְדַבֵּק עֲצָמָךְ רַק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְתִרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ
 לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֵל
 אָבִיו, אֲשֶׁר זֶהוּ כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֹבוֹת, נְעִימוֹת,
 יְדִידוֹת, זִיו וְחֵיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְהִדְּבָקוֹת הַזּוֹ תַּחֲזִק
 אוֹתָךְ לְהַגִּיעַ לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שְׁבַע עוֹלָם; עַל-כֵּן רְאֵה,
 אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֵּקָר, לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים
 שְׁבַע עוֹלָם, וְאַף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שְׁעֲכָשׁוּ עוֹבְרִים עֲלֶיךָ הִרְבֵּה

צרות ויסורים, מריבות ומכאובים, וקשה לך לצמצם את מחך, כי אתה כל-כך מבהל ומבלבל מכל מה שעובר עליך, עם כל זאת עליך לדעת, כי הוא יתברך אב הרחמן, ובודאי לא יעזב אותך, ואם רק תחזיק מעמד, ותתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, אז תזכה לעבור על הכל, העקר ראה לחזק את עצמך, ותדע את הכלל הזה, אשר אסור לפל בדעתו כלל בשום פנים ואופן, ואז תצליח כל ימי חיך.

ז.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, כי החיים של האדם מלאים נסיונות קשים ומרים, ועל-כן אסור לפל בדעתו כלל, רק צריך להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ולשאל את עצמו "איפה אתה", ועל-ידי-זה יצליח דרכו, כי באמת האדם הולך בזה העולם כמבהל ומבלבל, ואינו יודע היכן הוא עומד בזה העולם, הנה הוא בוער ומתלהב אליו יתברך בתכלית ההתלהבות, והנה פתאום הוא נופל לעמקא דתהומא רבא, ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר לי שב את עצמך תמיד לפני הקדוש-ברוך-הוא, ותשאל את עצמך "איפה אתה", ותרגיל את עצמך לדבר אליו יתברך, ותשיח ותספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבך בפרטי פרטיות,

כְּאִשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְתָמִיד תִּשְׁאַל "איפה אתה",
 שְׂאֵתָה כָּל-כֶּף שָׁבוּר, וְאֵתָה נוֹפֵל בְּעֵצְבוֹת וּבְעֵצְלוֹת,
 רֵאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִיּוֹת רַק
 בְּשִׂמְחָה, וְהָעוֹלָה עַל הַכֹּל תִּהְיֶה סִבְלָן עַל כָּל אֲשֶׁר
 בָּא עָלֶיךָ, כִּי כָּל הַצָּרוֹת, הַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים
 עַל הָאָדָם הֵם רַק מַחֲמַת עֲצָבוֹת, שְׂאָדָם הִיּוֹת שְׁחָטָא
 כָּל-כֶּף הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ נַעֲשֶׂה עֲצָבָנִי, וְעַל-יַד־זֶה
 נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ לְגַמְרִי, וְאֵינוֹ זוֹכֵה לְדַעַת אֵיפֶה הוּא;
 וְעַל-כֵּן רֵאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לִשְׁאֹל אֶת עֲצָמְךָ עֲכָשׁוּ
 "איפה אתה", וְלָמָּה אֵתָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף מְעַצְבָּן
 וּמְדַכָּא בַּיְסוּרִים וּבַמְרִירוֹת, רֵאֵה לִשְׁאֹל "איפה אתה",
 וְאִז תִּצְלִיחַ וְיִרְכֶּךָ תָּמִיד.

ח.

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! רֵאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל
 מִיַּנִּי אֶפְנִים שְׁבָעוּלָם, וְהָעֵקֶר רֵאֵה לֹא לִפְלֵ בִּיאֹוֶשׁ,
 עַל אֵף שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים, וַיֵּשׁ
 לָךְ אַכְזָבוֹת גְּדוּלוֹת בַּחַיִּים, עִם כָּל זֹאת רֵאֵה לַעֲשׂוֹת
 כָּל מִיַּנִּי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם לִשְׁאֹל "איפה אתה", שְׂאֵתָה
 נוֹפֵל כָּל-כֶּף בַּחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וּבְאַכְזָבוֹת, וְזֶה הוֹרֵס
 לָךְ לְגַמְרִי אֶת כָּל הַחַיִּים, וְאִם יִהְיֶה לָךְ בְּאַמַּת יֵשׁוּב
 הַדַּעַת הַזֶּה, אִז תִּרְאֶה שְׁלֹא כָּדָאֵי לִפְלֵ כָּלֵל בַּמְרִירוֹת

ובעצבות, כי ימי שנותינו הָבֵל, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאֵן וְעוֹד
מַעַט יוֹצְאִים מִכָּאֵן, וְלָמָּה לְבָלוֹת אֶת הַזְּמַן הַטּוֹב בְּיֹתֵר
בְּחַיִּים בְּמַרְיוֹת דְּמַרְיוֹת כְּזוֹ כְּמוֹ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, הֵן
אָמַת שְׁמֵרֵב אֲכֻזָּבוֹת שְׁיֵשׁ לָךְ בְּחַיִּים, קָשָׁה וְכִבֵּד לָךְ
לְחַיּוֹת, עִם כָּל זֹאת אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, כָּל הַחַיִּים לְפָנֶיךָ,
רְאֵה רַק לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז תִּרְאֶה אֶת יְפֵי
הַחַיִּים, וְאִיךָ שְׁלֹא כִּדְאִי לְהִתְיַאֵשׁ, וְלֹא כִּדְאִי לְהִיּוֹת
בְּאֲכֻזָּבוֹת, וְאִז תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, רַק
חִזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים וְתִהְיֶה שֹׁשׁ וְשִׂמְחָה,
וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, כִּי בְּזֶה תִּלְוֶיָה הַצְּלַחַת הָאָדָם,
אִם הוּא מֵיֵשֵׁב אֶת עֲצָמוֹ, וְאוֹמֵר לְעֲצָמוֹ "אֵיפֹה אַתָּה"
עֲכָשׁוּ, שְׂאֵתָה כָּל-כֹּף נִשְׁבֵּר מִכָּל דְּבַר קָטָן, מָה עִמָּךְ,
וְאִז אִם יִהְיֶה לָךְ יָשׁוּב הַדַּעַת הַזֶּה, תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל
יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

ט.

אהובי, בְּנֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ עֲכָשׁוּ
בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, וְתִסְבַּל אֶת כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְלֹא
כִּדְאִי לְהִתְעַצְבֵּן עַל כָּל דְּבַר, עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּיל
אֶת עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, הוּא חַי חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים
טוֹבִים, עֲרֻבִים וּמְתַקִּים, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְקַחַת אֶת עֲצֻמְךָ
עֲכָשׁוּ בְּיָדֶיךָ, וְתִשְׁאַל אֶת עֲצָמְךָ "אֵיפֹה אַתָּה", שְׂאֵתָה

נופל כל-כף במרירות, בעצבות ובמרה שחורה, לך אל
 חברים ותדבר עמָהם, ותחזק אותם, ועל-ידי־זה גם
 אתה תהיה מחזק, למה אתה צריך להיות בבית לבד,
 ממרמר ומדכא, עד שנמאסו לך החיים, ראה לקחת את
 עצמך בידיך, ואל תהיה בטלן, ברח רק אליו יתברך,
 ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך, ותדבר עם כל
 מידיעך רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, ואז תראה
 איך שכל חייך ישתנו לטובה, ועל-כן ראה להרגיל את
 עצמך עכשו במדת הסבלנות, ותהיה סבלן גדול על
 כל הבא עליך, ואז תצליח דרכך כל החיים.

י

בני! ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים
 שבעולם להיות שש ושמת, ותראה איך כל החיים
 שלך ישתנו אם תלך בדרך השמחה, כי מי שמרגיל
 את עצמו לשמת, אזי כל חיו הולכים בצורה אחרת
 לגמרי, ועל-כן עשה כל מיני פעלות בעולם להיות
 עכשו בשמחה, ואז טוב לך כל חייך, ואי אפשר
 להגיע לשמחה אמיתית, שמחה של דבקות בחי החיים
 בו יתברך, אלא אם תשאל את עצמך "איפה אתה",
 היות שאתה נופל בכל פעם בחלישות הדעת ובדכאון,
 ומכל דבר שעובר עליך אתה נשבר, ואם תשאל את

עצמך דברים כאלו, אז תראה שהכל שטות וקטנות
 הדעת והמחין, ותעלה מעלה מעלה, והקדוש-ברוך-
 הוא יצליח דרךך, ותזכה להתענג בנעם, ערבות, זיו,
 שכנית עזו יתברך, ותהיה דבוק בו יתברך, אשר זוהי
 התכלית הטובה שאדם בא אל זה העולם — להרגיש
 רק את אמתת מציאותו יתברך, וזה התענוג העולה
 על כל התענוגות; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו,
 ומישב את עצמו היטב היטב בזה העולם איפה הוא,
 ואז יצליח דרכו כל ימי חייו, ויחזק את עצמו ואת
 אחרים, וירגיש עולם הבא בעולם הזה.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

פַּעַם אַחַת אָמַר לִי בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "דִּי שְׁמוֹסֵט
זִיךְ יָא מִיט מְעַנְטִשְׁן, קְעַנְסֵטִי זַיִיא צו פֿרַעגֶן
וואס" (הָרִי אַתָּה פֶּן מְדַבֵּר עִם אַנְשִׁים, יֵשׁ לְךָ
לְשָׂאֵל אוֹתָם "מָה" ? !). וְאָמַר תְּבָה זֹאת "וואס"
בְּהַמְשָׁכָה וּבְקוֹל גְּדוֹל מֵעֵמֶק הַלֵּב. פֿלוֹמֶר, שְׂרָאוּי
לְשָׂאֵל לְבְנֵי-אָדָם שְׂאִין חוֹשְׁבִין עַל אַחֲרֵיתָם:
מָה. פֿלוֹמֶר לְאַחַר כָּל הַסִּכְסוּכִים וְהַבְּלוּלִים
וְהַמְנִיעוֹת וְהַטְעָנוֹת וְהָאֲמַתְלָאוֹת שֶׁל שְׁטוֹת וְהַבֵּל
שֵׁיִשׁ לְרֹב בְּנֵי-אָדָם תְּרוֹצִים שֶׁל שְׂקָר עַל שְׂרַחוּקִים
מִהֶשֶׁם יִתְבַּרֵּךְ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן סוֹף כָּל סוֹף מָה
יִהְיֶה מִמֶּךָ, מָה תַעֲשֶׂה בְּאַחֲרֵיתָךְ, וּמָה תִשָּׁיב
לְשִׁלְחָךְ דְּבָר, וּמָה אַתָּה חוֹשֵׁב. וְכִי אֵין אַתָּה יוֹדֵעַ
שְׂאֵתָה גֵר בְּאַרְצֵן הַזֹּאת, וְכֹל יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ הֵבֵל
וְרִיק פְּצָל עוֹבֵר וְכַעֲנָן פֶּלֶה וְכוּ', וְכֹל זֹאת אָדָם
יוֹדֵעַ הַיֵּטֵב, וְאִם-כֵּן מָה אַתָּה חוֹשֵׁב, שִׁים לְפָךְ
לְדַבְּרִים הָאֵלֶּה הַיֵּטֵב, וְהַכְּנִיסֶם הַיֵּטֵב בְּעֵמֶק לְבָבְךָ,
וְאַל תִּשְׁלִיכֶם אַחַר גִּוְךָ, הַפֶּךְ בָּהֶם וְהַפֶּךְ בָּהֶם
לְמַעַן תִּהְיֶה לְךָ נַפְשֶׁךָ לְשִׁלָּל.

(שיחות הַר"ן, סימן רפ"ו)